

Nr 833

Av herr **Helén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 97, angående statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna.

(Lika lydande med motion nr 678 i Första kammaren)

De förslag som Kungl. Maj:t framlägger i proposition nr 97 om statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna avviker ganska avsevärt från studiesociala utredningens förslag i betänkandet SOU 1962: 5. På vissa punkter finner jag dessa avvikelser berättigade. Det är således bra att utredningsförslaget om att statsbidrag till kvällsgymnasierna inte skall utgå, när dessa omfattar mindre än fyra ämneskurser, inte återkommer i propositionen. Här förordar departementschefen ett individuellt provningssystem, vilket han vill ytterligare pröva innan riksdagen tar ställning till det. Jag förutsätter att denna provning sker, så att dessa mindre kvällsgymnasier snarast möjligt kan bli berättigade till statsbidrag för sin verksamhet.

I andra avseenden avviker Kungl. Maj:t från utredningens förslag med mindre lämpliga resultat som följd. Utan närmare motivering föreslår departementschefen att statsbidrag skall utgå med 79 % av ett visst bidragsunderlag. Detta är en betydande försämring i jämförelse med de på ett något annorlunda — men fullt jämförbart — bidragsunderlag beräknade 112 % som utredningen föreslår. Att bidragsprocenten är 79 för vissa högre kommunala skolor (flickskolor, realskolor m. fl.) är ju inget argument för att denna procent skall gälla kvällsgymnasierna för vuxna. Man bör inte utforma stödet till kvällsgymnasierna så att det blir sämre än stödet till de allmänna gymnasierna. Detta anser den delegation som skrivit ovannämnda betänkande vara självklart (jfr s. 12 i prop. 97). Ett lägre statsbidrag skulle betyda mindre stimulans åt kommunerna att inrätta kvällsgymnasier. Att på detta sätt hämma en kraftigt expanderande vuxenutbildning kan inte vara lämpligt. Särskilt för glesbygdskommunerna spelar statsbidragets storlek avgörande roll i samband med inrättandet av olika skolformer. Därför skulle det föreslagna lägre statsbidraget drabba utbildningsverksamheten i dessa kommuner hårdast, vilket vore oförsvarbart med hänsyn till de få alternativ till vuxenutbildning som finns där.

Om riksdagen nu skulle stanna vid att besluta den av Kungl. Maj:t föreslagna procentsatsen, har man att räkna med att denna procentsats kan komma att bli bestående under en följd av år. Detta bör undvikas och det kan utan vidare ske, särskilt som en höjning av statsbidraget till den nivå

som utredningen förordar skulle få obetydliga statsfinansiella konsekvenser under den närmaste framtiden.

Jag föreslår att statsbidraget fastställs till 112 % av bidragsgrundande kostnader i överensstämmelse med studiesociala utredningens förslag. Den ändringen bör dock göras — med beaktande av vad departementschefen i detta avseende anfört — att i bidragsunderlaget inräknas också kostnader för brevscoleundervisning. Kostnaderna för genomförande av mitt förslag, vilka avses skola bestridas ur förslagsanslaget till bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m., kan beräknas till sammanlagt ca 1 milj. kr. Jag föreslår att ifrågavarande anslagspost uppföres med 2 500 000 kr., vilket är 230 000 kr. mer än vad Kungl. Maj:t beräknat och föreslagit.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte

1. medgiva att statsbidrag till kvällsgymnasier för vuxna utgår med 112 % av ett bidragsunderlag, omfattande faktiskt utbetalade lärarlöner enligt gällande timtaxa jämte fortlöpande pensionsavgifter och — i förekommande fall — kostnader för brevscoleundervisning; samt

2. till *Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m.* för budgetåret 1963/64 under åttonde huvudtiteln anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 230 000 kr. förhöjt förslagsanslag om inalles 2 500 000 kr.

Stockholm den 2 april 1963

Gunnar Helén